

PIOTR CELEWICZ

Architektura czasowego zamieszkiwania

The architecture of temporary residence

Prawdziwa podróż odkrywcza nie polega na szukaniu nowych lądów, lecz na nowym spojrzeniu.

Marcel Proust

Chęć odkrywania świata towarzyszy ludziom od najdawniejszych czasów. Dziś nikogo nie trzeba przekonywać o zaletach płynących z doświadczenia poznania nowych miejsc, miast, krain czy kontynentów. Odpoczywając w przerwie pomiędzy pracą projektową w Alpach włoskich, postanowiłem przedstawić swoje refleksje na temat architektury mieszkaniowej o charakterze pensjonatowo-hotelowym.

Miasteczko Bormio, w którym miałem okazję przebywać, położone jest we Włoszech, w regionie Lombardia, w prowincji Sondrio. Prowadzą do niego cztery (a w zimie tylko dwie) drogi przez wysokie przełęcze górskie. Dziś jest to znany ośrodek wypoczynkowy, nie tylko za sprawą narciarstwa alpejskiego, ale także źródeł termalnych, odkrytych przez starożytnych Rzymian. Region *czterech dolin* jest bardzo popularny i chętnie odwiedzany przez turystów z Polski. Ilość tras narciarskich oraz słoneczna pogoda to nie jedyne elementy wpływające na atrakcyjność tego miejsca. Malownicze położenie u podnóża ogromnego masywu górskiego, niesamowite widoki zapierające dech w piersiach, bliskość i kontakt z przyrodą, średniowieczna lokalna architektura w zabytkowej części miejscowości oraz tradycja i kultura regionu to niezaprzeczalne atuty kurortu.

Widok z pobliskich gór przedstawia zwartą sylwetę miasta z nielicznymi akcentami i dominantami, a zabudowa nie jest rozsypana po całej dolinie, zachowując widoczną granicę pomiędzy terenami zurbanizowanymi a niezainwestowanymi. Współczesna architektura powstaje poprzez utrzymanie i kontynuację zastanego ładu przestrzennego z charakterystycznymi elementami, jak: szerokość ulic i dojść, intensywność zabudowy, wielkość działek, kubatura nowych obiektów, zastosowane materiały, aż po artystyczny detal widoczny z perspektywy przechodnia. Spacerując po miasteczku, odnosi się wrażenie harmonii kompozycji urbanistycznej i architektonicznej. Zabytkowa, średniowieczna część Bormio, a także

A genuine exploratory journey consists in a new perspective instead of searching for new lands.

Marcel Proust

A desire to discover the world has been accompanying people since the earliest times. These days, we need not convince anyone of the advantages of visiting new places, cities, regions or continents. Taking a rest in the Italian Alps before the continuation of a design, I decided to present my reflections on housing architecture dominated by pensions and hotels.

The small town of Bormio, where I was staying, is situated in Italy – in the region of Lombardy and the province of Sondrio. Four (two in the wintertime) roads lead to it through high passes. Today, it is a holiday resort well-known for its Alpine skiing facilities as well as thermal springs discovered by ancient Romans. The region of four valleys is very popular and frequented by tourists from Poland. The number of skiing routes and the sunny weather are not the only elements influencing the attractiveness of this place. Its picturesque location at the foot of an enormous massif, breathtaking views, close contact with nature, medieval local architecture in its historic part, the tradition and culture of the region are the undeniable trump cards of the resort.

The view from the nearby mountains shows the compact silhouette of the town with few accents and dominants, while the buildings are not scattered across the entire valley and preserve a visible borderline between urban and undeveloped areas. Contemporary architecture comes into being by keeping and continuing the existing spatial order with its characteristic elements: the width of streets and paths, the intensity of development, the size of plots, the cubature of

późniejsze i współczesne realizacje posiadają charakterystyczny wygląd wynikający z konieczności przystosowania budynków do specyficznego klimatu górskiego. Spadziste dachy, duże okapy, niewielkie otwory okienne z okiennicami, lokalne materiały wykorzystywane w budownictwie jak: drewno, kamień, łupek, a także zastosowany detal i inne rozwiązania widoczne są w stylu regionalnym.

Obecnie miejscowość posiada ok. 5000 mieszkańców i znajdują się tu duże zaplecze hotelowo-gastronomiczne związane z obsługą ruchu turystycznego. Inwestycje w infrastrukturę techniczną związaną z narciarstwem i rekreacją sprawiły, iż sezon wypoczynkowy trwa tutaj przez cały rok, a mieszkańcy mogą zarabiać nie tylko latem, ale również zimą. Współczesne hotele i pensjonaty w swej formie architektonicznej, w dużym stopniu nawiązują do dawnej kultury i tradycji regionu, przez co harmonijnie wpisują się w sylwetę miasta, tworząc tożsamość miejsca. Dbłość o detal, miejscowy styl i ład przestrzenny ma swoje odzwierciedlenie zarówno w architekturze, jak i urbanistyce.

Wnętrza obiektów zaspokajają wysokie wymagania jakości pod względem technicznym, funkcjonalnym oraz estetycznym i są pozytywnie oceniane przez wymagających użytkowników, korzystających często m.in. z basenów kąpielowych, urządzeń SPA oraz zabiegów pielęgnacyjnych, jak również innych wygód związanych z wypoczynkiem. Obiekty te posiadają rozbudowane podziemia, w których lokalizuje się funkcje uciążliwe dla otoczenia. Przejawem troski o niezaśmiecanie i poszanowanie cennego krajobrazu jest realizowanie zasad zrównoważonego rozwoju, w procesach zachodzących pomiędzy przyrodą a strukturą miejską. Wykorzystanie źródeł energii odnawialnych pozwala na zmniejszenie kosztów utrzymania obiektów, jak również na redukcję emisji gazów cieplarnianych do otoczenia.

W dzisiejszym świecie, w którym ciągle brakuje nam czasu, często zapomina się o zachowaniu równowagi pomiędzy pracą a wypoczynkiem. Uprawianie różnych dziedzin sportu i rekreacji jest przejawem świadomości i dbałości o własne zdrowie (w myśl przysłowia: *w zdrowym ciele zdrowy duch*). Narciarstwo, podobnie jak inne formy aktywnego wypoczynku, pozwala docenić i wykorzystać walory płynące z bezpośredniego obcowania z naturą i jest zarazem wspaniałą i efektywną formą relaksu, a poprawa kondycji fizycznej, w konsekwencji zwiększa wydajność organizmu. Lecznicze właściwości górskiego powietrza oraz źródeł termalnych wpływają pozytywnie na regenerację organizmu.

Popularność miejscowości uzdrowskowo-wypoczynkowych wydaje się być niewyczerpalna. W obecnych czasach turystyka traktowana jest jak przemysł i niejako katalizator ożywienia gospodarczego regionu, które przynosi profity.

Zrównoważony rozwój zapobiega degradacji środowiska naturalnego i pozwoli je zachować dla przyszłych pokoleń w zbliżonym stanie do obecnego. Postępowanie wg tych zasad pozwoli, aby miejscowości uzdrowskowe pozostały nadal piękne, a nowe inwestycje nie wpływały negatywnie na walory regionu.

Źródła:

Materiały własne

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Bormio>

„...zasada zwaną zasadą 3R od słów reduce, reuse, recycle obejmuje dużą grupę zalecanych działań i efektem jej stosowania powinna być oszczędność i ponowne użycie terenu, kubatury i materiałów...” Środowisko Mieszkaniowe – Housing Environment 4/2006, Grażyna Schneider-Skalska *Projektowanie zrównoważone*, s. 9

Bormio i okolice/ The vicinity of Bormio:

Fot.: Szymon Babik, Piotr Celewicz

Na fotografiach: autor

new objects, applied materials, an architectural detail noticeable from a passer-by's perspective. Strolling in the town, one has the impression of harmony between urban and architectural compositions. The historic, medieval part of Bormio as well as some later and contemporary implementations have a characteristic appearance resulting from a necessity to adjust buildings to its peculiar mountainous climate. Sloping roofs, large eaves, small window openings with shutters, local building materials, such as wood, stone or slate, details and other solutions can be seen in the regional style.

At present, the town has about 5,000 inhabitants and a number of hotel and gastronomic facilities related to tourist traffic. Owing to some investments in the technical infrastructure of skiing and recreation, the recreational season lasts all the year round and the residents may earn money in the summer and in the winter as well. In their architectural forms, contemporary hotels and pensions refer to the former culture and tradition of the region which harmoniously adjusts them to the silhouette of the town and forms the identity of the place. Attention to detail, the local style and spatial order is reflected in both architecture and town planning. The interiors of objects satisfy high quality requirements as far as technology, functionality and aesthetics are concerned and are positively evaluated by the demanding users of swimming pools, spa facilities, nurturing and other amenities. The objects have extended undergrounds where troublesome functions are located. Respect for the valuable landscape is realized thanks to the principles of sustainable development in processes between nature and the urban structure. Using the sources of renewable energies makes it possible to decrease the costs of maintaining objects as well as reduce the emission of greenhouse gases to the surroundings.

In the modern world, pressed for time, we often forget to keep balance between work and relaxation. Practising various disciplines of sport and recreation is a symptom of being health-conscious (according to the proverb: *sound mind in a sound body*). Skiing and other forms of active leisure make it possible to appreciate and use the values of a direct contact with nature. They are excellent and effective forms of relaxation, while improving the physical condition consequently increases the efficiency of an organism. The medicinal properties of the mountainous air and thermal springs positively influence its regeneration.

The popularity of health and holiday resorts seems inexhaustible. In our times, tourism is treated as an industry and somehow as a catalyst of the economic revival of a region which brings profit. Sustainable development prevents the degradation of the natural environment and will make it possible to preserve it for the future generations in similar condition. Acting in accordance with its principles will help to maintain the beauty of health resorts and avoid the negative impact of new investments on the values of a region.

Sources:

The author's own materials

[HYPERLINK „http://pl.wikipedia.org/wiki/Bormio“](http://pl.wikipedia.org/wiki/Bormio) <http://pl.wikipedia.org/wiki/Bormio>

„...the so-called 3R principle – reduce, reuse, recycle – includes a large group of recommended actions. Its application should result in saving and reusing an area, a cubature and materials...” Housing Environment 4/2006, Grażyna Schneider-Skalska *Projektowanie zrównoważone*, p. 9

